ការប្រែក្លាយជាគ្រូបង្រៀនធម៌

ដើមឆ្នាំ ២០០១ នោះ ខ្ញុំបានចាប់ផ្ដើមបង្រៀនសមណសិស្ស នៅវត្តកែវសុវណ្ណ ។ ដើម្បីសម្រួលការងារនោះ ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះភិក្ខុ សុវណ្ណបញ្ញោ **ប៉ុក ជា**[១] ជាសិស្សច្បងរបស់ខ្ញុំ ឲ្យមកជួយ ។

ក្រៅពីការបង្រៀននៅសាលាពុទ្ធិកៈ ខ្ញុំបានទទួលសម្ដែងធម៌ តាមកម្មវិធីបុណ្យជាច្រើនកន្លែង ។ ពុទ្ធបរិស័ទបានសរសើរថា ខ្ញុំពូកែពន្យល់គ្រាន់បើ ។

ខ្ញុំចាំបានថា រសៀលថ្ងៃមួយ មានឧបាសិកាពីររូប ចូលមក សុំឲ្យខ្ញុំបង្រៀនធម៌ដល់ពុទ្ធបរិស័ទ ។ ខ្ញុំប្រកែកថា "មិនកើតទេដឹង!" គាត់បន្តថា "ខ្ញុំព្រះករុណាឃើញថាកើតទើបនិមន្ត ...." ។ ទីបញ្ចប់ ខ្ញុំឆ្លើយតបថា "ចាំអាត្មាគិតមើលសិន" ។ ចាប់ពីពេលនោះមក ទោះស្ថិតក្នុងឥរិយាបថណាក៏ខ្ញុំយកបញ្ហានោះមកគិតថា "កើត ឬ មិនកើត" ព្រោះជំនាញរបស់ខ្ញុំមិនមែនជាអ្នកបង្រៀនធម៌ទេ គឺជា អ្នកបង្រៀនផ្នែកពុទ្ធិកៈ មានកាសាបាលីជាដើម ។

១-ដើមឡើយលោកមានឈ្មោះថា **ប៉ុក ជា** ប៉ុន្តែដើម្បីកុំឱ្យច្រឡំឈ្មោះគ្នា ខ្ញុំក៏សូមឱ្យលោកប្ដូរ ឈ្មោះថា **ប៉ុក ស៊ឹម** ដូច្នេះវិញ ។

ប្រហែលមួយសប្តាហ៍ក្រោយ ខ្ញុំបានឆ្លើយតបទឹងឧបាសិកាទាំងពីររូបថា "អាត្មានឹងសាកល្បងមើល ....” ។ ក្រោយពីការពិភាក្សាគ្នារួចហើយ នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០១ ខ្ញុំរួមជាមួយទឹងគណៈកម្មការវត្តបានធ្វើសំណើរ សុំច្បាប់បង្កើតកន្លែងសិក្សាមួយមានឈ្មោះថា មជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាអប់រំពុទ្ធសាសនា (Buddhist Education Center) ដែលមានទីតាំងនៅក្នុងវត្តកែវសុវណ្ណនោះឯង ។ មួយខែក្រោយមក ខ្ញុំក៏ចាប់ផ្តើមបង្រៀនពុទ្ធបរិស័ទអំពីកងធម៌ផ្សេង ៗ ដោយមួយសប្តាហ៍បង្ហាត់ ៣ ថ្ងៃ គឺសុក្រ សៅរ៍ និងអាទិត្យ ។ កាលបើបើកបង្រៀនព្រះធម៌បានដូច្នេះ ខ្ញុំក៏កាន់តែមានការរវល់ច្រើន មិនអាចបង្រៀននៅសាលាពុទ្ធិកៈបានជិតដល់ទេ ។ ដើម្បីសម្រួលការងារនេះ ខ្ញុំបានប្រគល់ការងារបង្រៀនភាសាបាលីឲ្យព្រះភិក្ខុ សុវណ្ណបញ្ញោ **ប៉ុក ស៊ឹម** ជាអ្នកធ្វើជំនួសឯខ្ញុំនៅជួយបង្ហាត់មុខវិជ្ជាផ្សេង ៗ ដូចជាគណិតវិទ្យា និង ព្រះវិន័យជាដើម ។ ចាប់ពីពេលនោះមក ការបង្រៀនព្រះធម៌មានការលូតលាស់គួរជាទីកត់សម្គាល់ ។

ក្នុងការបង្រៀននោះ ខ្ញុំក៏បានថតសម្លេងទុកផងដែរ ប៉ុន្តែមិនមានបំណងថា យកទៅផ្សព្វផ្សាយទេ គ្រាន់តែចង់ដឹងថា តើការ

សម្តែងរបស់ខ្លួនមានកម្រិតប៉ុនណា ហើយបើមានការខុសឆ្គង នឹងខិតខំកែតម្រូវឡើងវិញតែប៉ុណ្ណោះ ។ ការធ្វើរបៀបនេះ នាំឲ្យខ្ញុំទទួលបាននូវបទពិសោធន៍ក្នុងការសម្តែងកាន់តែប្រសើរឡើង ។

ប្រហែលពីរខែក្រោយមក ដើម្បីឲ្យខ្សែព្រះធម៌មានលំដាប់លំដោយ ខ្ញុំបានលើកយកមង្គល ៣៨ ប្រការមកបង្រៀន ។ ការងាររបស់ខ្ញុំនៅពេលនោះ ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងស្រួល គឺមិនលំបាកក្នុងការស្រាវជ្រាវប៉ុន្មានឡើយ ព្រោះជាធម៌ដែលខ្ញុំធ្លាប់បានសិក្សា ក្នុងកាលដែលខ្ញុំរៀននៅវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត ប៉ុន្តែញាតិញោមមិនឲ្យខ្ញុំសុខស្រួលបានយូរឡើយ ។ ប្រហែលជាងពីរខែក្រោយមក ពួកគាត់បានចូលមកសុំឲ្យបង្រៀនព្រះអភិធម្ម ។ ពេលនោះ ខ្ញុំហាក់ដូចជាស្រឡាំងកាំង ព្រោះខ្ញុំមិនសូវចេះព្រះអភិធម្មទេ ហើយក៏មិនធ្លាប់បានសិក្សាពីគ្រូណាដែរ ។ ខ្ញុំឆ្លើយប្រាប់ញាតិញោមដោយត្រង់ថា "អាត្មាអត់ចេះទេ ប៉ុន្តែអាត្មានឹងគិតមើលសិន ថាតើអាចទៅរួច ឬមិនរួច ..." ។ កាលនោះខ្ញុំបានទៅភ្នំពេញ ស្វែងរកគម្ពីរដីកាផ្សេង ៗ ដែលទាក់ទងនឹងព្រះអភិធម្ម និងសុំថតចម្លងយកសម្លេងមេរៀនព្រះអភិធម្មអំពីព្រះភិក្ខុធម្មបាល **សុខ រ៉ុប** ដែលបង្រៀនដោយលោកអគ្គបណ្ឌិត **ប៊ុត សាវង្ស** បានចំនួន ២០ កាសែត ។ ខ្ញុំខំស្តាប់បណ្តើរ

ស្រាវជ្រាវតាមគម្ពីរដីកាបណ្ដើរ ឃើញថា អ្វីដែលបានស្ដាប់ និង បានស្រាវជ្រាវ សុទ្ធតែជាធម៌អាចយល់ និងបង្រៀនគេបាន ។ ប្រហែលកន្លះខែក្រោយ ខ្ញុំក៏បានបើកបង្រៀនព្រះអភិធម្មថែមទៀត ដោយបង្រៀនមង្គលសូត្រ ២ ថ្ងៃ និងព្រះអភិធម្ម ១ ថ្ងៃ ។

ការដែលខ្ញុំហ៊ានបើកបង្រៀនព្រះអភិធម្ម ទាំងដែលខ្លួនឯង មិនធ្លាប់បានរៀនអំពីសំណាក់គ្រូណានេះ ព្រោះខ្ញុំចងចាំពាក្យសំដី គ្រូរបស់ខ្ញុំដែលលោកមានថេរដីកា ពេលកំពុងបង្រៀនសិស្សថា ...ខ្ញុំព្រះករុណាដែលជាអ្នកបង្ហាត់នេះ គ្រាន់តែជាគ្រូទី ២ ប៉ុណ្ណោះ ឯសៀវភៅទើបជាគ្រូទី ១ .... ។ ដូច្នេះខ្ញុំបានតាំងចិត្តយ៉ាងមុតមាំថា "អញនឹងខំស្ដាប់ និងខំស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯង ប្រសិនបើមិនយល់ត្រង់ចំណុចណា នឹងទៅសាកសួរលោកអ្នកដែលចេះដឹង" ។ ខ្ញុំ ចាប់ផ្ដើមបង្រៀនលោកមូលចិត្តជួនទី ១ ទាំងដែលខ្លួនឯងមិនទាន់ចេះ លោកមូលចិត្តគ្រប់ទាំង ៨ ដួងផង ប៉ុន្តែចេះតែដាស់តឿនខ្លួនឯងឲ្យ មានសេចក្ដីក្លាហានថា "ធ្វើនដ្ឋលត្រូវតែសម្រេចកិច្ចការងារមុនរនាស់ជានិច្ច" ។ ចាប់ពីពេលនោះមក ខ្ញុំបានប្រគល់ការងារបង្រៀនផ្នែក ពុទ្ធិកៈឲ្យព្រះភិក្ខុសុវណ្ណបញ្ញោ **ប៉ុក ស៊ឹម** ទាំងស្រុងតែម្ដង ចំណែកខ្ញុំ បង្រៀនព្រះធម៌បណ្ដើរ ព្យាយាមសិក្សាស្រាវជ្រាវអភិធម្មបណ្ដើរ ។

ការងាររបស់ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងរលូន ប៉ុន្តែដើម្បីឲ្យការងារនេះមានវិសាលភាព ខ្ញុំចង់ស្វែងរកទីកន្លែងណាមួយដែលមានទីធ្លាស្រឡះល្អ និងមិនជិតភូមិអ្នកស្រុកពេក ។ គាប់ជួនពេលនោះ លោក **ជុកម៉ិល សន្តិភាព** និងឧបាសិកា **ជា កែវមុនី** មានសេចក្តីជ្រះថ្លា បានប្រគេនដីមួយកន្លែងដែលមានទីតាំងនៅក្នុងភូមិស្ពានថ្ម ឃុំរលាប ស្រុកសំពៅមាស ខេត្តពោធិ៍សាត់ ។ ខ្ញុំបានធ្វើដំណើរទៅត្រួតពិនិត្យមើល ឃើញថា ទីកន្លែងនោះ មានលក្ខណៈល្អប្រសើរសម្រាប់ពង្រីកការសិក្សា ។

នៅថ្ងៃទី ០១ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០១ ខ្ញុំបានប្រាប់ឲ្យគណៈកម្មការមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំពុទ្ធសាសនា វត្តកែវសុវណ្ណ ដែលមានឧបាសិកា **ជា អ៊ូក** ជាប្រធាន ឧបាសិកា **ថៃ សារិន** ជាអនុប្រធាន ធ្វើសំណើសុំច្បាប់ប្តូរទីតាំងមជ្ឈមណ្ឌល ពីវត្តកែវសុវណ្ណ ទៅសាងសង់នៅលើទឹកដីថ្មីដែលទើបទទួលបាន ដោយដាក់ឈ្មោះជាថ្មីថា ពុទ្ធសាសនមណ្ឌលមណីរត្ន ។ ក្រោយមកទៀត សម្តេចព្រះសង្ឃរាជមហាសុមេធាធិបតី បានសុំឲ្យប្តូរឈ្មោះថា **មណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីរត្ន** ដូច្នេះវិញ ។

ចំពោះប្រវត្តិនៃការកសាង មណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនា

មណីរត្ន ខ្ញុំមិនបានរៀបរាប់ក្នុងសៀវភៅនេះទេ បើមានពេលវេលាសមគួរ ខ្ញុំនឹងរៀបរៀងជាសៀវភៅមួយដាច់ដោយឡែកឲ្យបានពិស្តារ ។ ពេលនេះខ្ញុំនិយាយតែចំណុចខ្លះ ៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងជីវប្រវត្តិរបស់ខ្ញុំតែប៉ុណ្ណោះ ។

ក្រោយពេលសុំច្បាប់បានហើយ នៅថ្ងៃចន្ទ ៣ កើត ខែអស្សុជ ឆ្នាំម្សាញ់ ព.ស.២៥៤៦ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០១ គណៈកម្មការមណ្ឌល បានចាប់ផ្តើមជីកដីមកចាក់ឲ្យខ្ពស់ឡើង ព្រោះទីកន្លែងថ្មីនេះ អាចត្រូវទឹកជន់លិចនៅរាល់រដូវវស្សា ។

បន្ទាប់ពីចាក់ដីបានទំហំប្រហែល ៥០ ម៉ែត្រ ៤ ជ្រុង គណៈកម្មការបានសាងសង់សាលាបណ្តោះអាសន្នមួយ និងកុដិតូច ៗ ចំនួន ៣ ។

នៅថ្ងៃអង្គារ ១ កើត ខែផល្គុន ឆ្នាំម្សាញ់ ព.ស.២៥៤៦ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ១២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០២ ខ្ញុំបានមកស្នាក់នៅក្នុងមណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីរត្នរួមជាមួយនឹងភិក្ខុសាមណេរ ៤ រូបទៀត ប៉ុន្តែភិក្ខុសាមណេរ ៤ រូបនោះបានចាកចេញពីមណ្ឌលអស់ទៅហើយ ដោយអង្គខ្លះបានលាចាកសិក្ខាបទ ខ្លះទៀតក៏ទៅបន្តរកចំណេះដឹងផ្សេង ៗ នៅសល់តែខ្ញុំម្នាក់ឯងប៉ុណ្ណោះ រីឯភិក្ខុ

សាមណេរជាង ៤០ រូប ដែលគង់នៅក្នុងមណ្ឌលសព្វថ្ងៃ សុទ្ធតែជាអ្នកមកពេលក្រោយទាំងអស់ ។ ណ្ហើយ! ការជួប គឺជាគូនឹងការព្រាត់អ៊ីចឹងហើយ! អ្នកដែលកំពុងតែជួបគ្នាសព្វថ្ងៃ គង់តែនឹងបែកគ្នាទៀតមិនខាន ។ ដូច្នេះ មុននឹងបែកគ្នា មនុស្សយើង គួរតែធ្វើនូវអំពើល្អដល់គ្នានិងគ្នា ដើម្បីទុកជាការនឹករលឹក ក្រោយពេលដែលបែកគ្នា ។

ក្រោយពីបានមកស្នាក់នៅក្នុងទីលំនៅថ្មី ខ្ញុំបានបន្តការងាររបស់ខ្ញុំ ដូចគ្រាចុងក្រោយនៅវត្តកែវសុវណ្ណដដែល ប៉ុន្តែការងារមានការមមារញឹកជាងមុន ដោយខ្ញុំខំដឹកនាំភិក្ខុសាមណេរក្នុងមណ្ឌលឲ្យសិក្សាព្រះវិន័យ តាមគម្ពីរព្រះត្រៃបិដក ។ ការសិក្សាតាមព្រះត្រៃបិដកនេះមិនមែនអាចយល់ដោយងាយ ៗ ទេ ព្រោះមានកិច្ចនិងពាក្យមួយចំនួនបង្កប់ដោយអត្ថន័យដ៏ជ្រៅ ដូច្នេះត្រូវស្រាវជ្រាវតាមគម្ពីរផ្សេង ៗ ទៀត ដូចជាគម្ពីរព្រះអដ្ឋកថា ដីកា និងយោជនាជាដើម ប៉ុន្តែគម្ពីរទាំងនោះ ខ្មែរយើងមិនទាន់មានទេ មានតែភាសាថៃ ។ ខ្ញុំបានស្វែងរកគ្រូអ្នកបង្រៀនភាសាថៃដោយច្រើនឲ្យមកបង្រៀនអំពីវិធីបកប្រែព្រះធម៌អំពីភាសាថៃដល់ខ្ញុំ និងភិក្ខុសាមណេរក្នុងមណ្ឌល ប៉ុន្តែគ្រូទាំងនោះសុទ្ធតែប្រកែក ព្រោះគេ

មិនចេះភាសាធម៌ទេ ចេះតែភាសាសាមញ្ញធម្មតា ។ កាលបើដូច្នោះខ្ញុំក៏រិះគិតសារជាថ្មីថា "កាលនៅភ្នំពេញ អាត្មាអញធ្លាប់រៀនភាសាថៃខ្លះដែរ អញនឹងសាកល្បងប្រែដោយខ្លួនឯង ...." ។ ខ្ញុំបានឲ្យគេទិញវចនានុក្រមថៃ-ខ្មែរបានពីរក្បាល យកមកស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯងមែន ។

បន្ទាប់ពីបានស្រាវជ្រាវប្រហែលមួយសប្តាហ៍ ឃើញថាខ្ញុំអាចប្រែរួចដោយខ្លួនឯង ព្រោះអត្ថន័យដែលពាក់ព័ន្ធនឹងព្រះធម៌មិនខុសអំពីភាសាបាលីខ្មែរយើងប៉ុន្មានទេ ។ គ្រានោះ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមបង្រៀនភិក្ខុសាមណេរក្នុងមណ្ឌល អំពីវិធីបកប្រែភាសាថៃ ។ មិនយូរប៉ុន្មាន ភិក្ខុសាមណេរក្នុងមណ្ឌលស្ទើរតែទាំងអស់សុទ្ធតែអាចបកប្រែដោយខ្លួនឯងបានយ៉ាងល្អលើសពីការស្មាន ។

នឹកឡើងគួរឲ្យសប្បាយចិត្តណាស់ ព្រោះអ្វីដែលអ្នកដទៃមិនធ្លាប់ចេះ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យគេចេះ សូម្បីខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ក៏បានរីកចម្រើនផងដែរ ។

ខ្ញុំធ្លាប់បានផ្តល់ឲ្យអ្នកដទៃ នូវអ្វីដែលគេមិនធ្លាប់មានក្នុងខ្លួនមាន ៣ ចំណុចគឺ :

១. ភាសាបាលី (នេះកាលខ្ញុំចាប់ផ្ដើមបង្រៀននៅវត្ត ពោធិមន្ត្រី ខេត្តតាកែវ និងវត្តពាលញែក ខេត្តពោធិ៍សាត់ ។ ព្រោះតែការចាប់ផ្ដើមនេះ ក្នុងបណ្ដាសិស្សទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ មានសិស្សខ្លះបានវិវឌ្ឍន៍ខ្លួនរបស់គេឲ្យក្លាយជាអ្នកចេះដឹងលើសខ្ញុំទៅទៀត) ។

២. ព្រះអភិធម្ម (ក្នុងបណ្ដាសិស្សរបស់ខ្ញុំភាគច្រើន ចេះព្រះអភិធម្ម ដំណាលគ្នានឹងការបង្រៀនរបស់ខ្ញុំ ប៉ុន្តែខ្លះទៀតធ្លាប់បានចេះពីមុនខ្លះហើយ គ្រាន់តែមករៀនបន្ថែមប៉ុណ្ណោះ) ។

៣. ភាសាថៃ (នៅមណ្ឌលសិក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាមណីវត្ត គ្រាដំបូង) ។

ការលើកឡើងនេះ លោកអ្នកអាចគិតថា ខ្ញុំអួតអាងអំពីគុណសម្បត្តិខ្លួនឯង ប៉ុន្តែបើទោះជាចូលក្នុងលក្ខណៈនេះខ្លះ ក៏ខ្ញុំត្រូវតែលើកឡើងដែរ ព្រោះគ្មានអ្នកណាដឹងរឿងនេះជាងខ្ញុំឡើយ វៀរលែងតែអ្នកមានគុណធម៌ខ្ពស់ ។ ម្យ៉ាងទៀតដើម្បីញ៉ាំងនូវអបរាបរចេតនាឲ្យចម្រើនឡើង ខ្ញុំត្រូវតែរំលឹកខ្លួនឯងជារឿយ ៗ ធ្វើឲ្យខ្លួនឯងមានសេចក្ដីពេញចិត្ត ក្នុងការបំពេញប្រយោជន៍ដល់សង្គម និងព្រះសាសនាតទៅទៀត ។